Lietas arhīva Nr. CA-0017-20/34
ECLI:LV:RAT:2020:0604.C28266416.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2020. gada 4. jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente Svetlana Beļajeva,
tiesneses Dace Kantsone un Sandra Krūmiņa

izskatīja rakstveida procesā civillietu AS "ABLV Bank" prasībā pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda piedziņu, sakarā ar AS "ABLV Bank" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017. gada 7. februāra spriedumu

aprakstošā daļa

[1] AS "ABLV Bank" cēlusi tiesā prasību par parāda piedziņu pret /pers. A/ un /pers. B/, kurā pamatojoties uz noslēgtiem Kredīta un Ķīlas līgumiem, Civillikuma 687., 691., 701., 711., 781., 1034., 1278., 1319., 1587., 1589., 1590., 1716., 1717., 1720., 1722., 1756., 1759., 1828., 1838., 1934., 1943., 1946.panta, Civilprocesa likuma 1., 5., 24., 26., 27.panta, 34.panta pirmās daļas 1.punkta, 39., 41.panta, 85.panta otrās daļas, 96.panta, 127.panta pirmās daļas, 128., 129.panta lūdz tiesu:

piedzīt no /pers. A/ par labu AS "ABLV Bank" parādu par kopējo summu 92 330, 69 *euro*, samaksāto valsts nodevu un tiesvedības izdevumus;

piedzīt no /pers. B/ par labu AS "ABLV Bank" parādu par kopējo summu 92 330, 69 *euro* samaksāto valsts nodevu un tiesvedības izdevumus, vēršot piedziņu uz /pers. B/ piederošo, no /pers. C/ mantoto 1/4 domājamo daļu no dzīvokļa īpašuma /adrese A/, kadastra Nr. /kadastra numurs A/;

noteikt AS "ABLV Bank" tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6 (seši) % gadā no kredīta pamatsummas atlikuma (90 095, 28 *euro*).

[1.1] Saskaņā ar 2007. gada 20. aprīlī noslēgto Hipotekārā kredīta līgumu Nr. /numurs A/ (Kredīta līgums), AS "ABLV Bank" (pirms nosaukuma maiņas - AS "Aizkraukles banka") izsniedza /pers. A/ kredītu 83 311, 20 *euro* apmērā.

Kredīta līgumā paredzēto saistību nodrošināšanai 2007. gada 20. aprīlī prasītāja ar /pers. A/ noslēdza Hipotēkas līgumu Nr. /numurs B/. Saskaņā ar šo līgumu, aizņēmējs kā ķīlas devējs, nodrošinot AS "ABLV Bank" no Kredīta līguma izrietošos prasījumus, ieķīlāja sev piederošo nekustamo īpašumu - 1/2 domājamo daļu no dzīvokļa īpašuma Nr. /numurs C/ un pie dzīvokļa īpašuma piederošās 5452/308542 kopīpašuma domājamās daļas no daudzdzīvokļu mājas un zemes gabala, kas atrodas /adrese A/. Nekustamais īpašums ar kadastra Nr. /kadastra numurs A/ ierakstīts un ķīlas tiesība reģistrēta Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs D/.

Kredīta līgumā paredzēto saistību nodrošināšanai 2007. gada 20. aprīlī prasītāja ar /pers. C/ noslēdza Hipotēkas līgumu Nr. /numurs E/, /pers. C/ kā ķīlas devējs, nodrošinot AS "ABLV Bank" no Kredīta līguma pret /pers. A/ izrietošos prasījumus, ieķīlāja sev piederošo nekustamo īpašumu – 1/2 domājamo daļu no dzīvokļa īpašumu Nr. /numurs C/ un pie dzīvokļa īpašuma piederošās 5452/308542 kopīpašuma domājamās daļas no daudzdzīvokļu mājas un zemes gabala, kas atrodas /adrese A/. Nekustamais īpašums ar kadastra Nr. /kadastra numurs A/ ierakstīts un ķīlas tiesība reģistrēta Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs D/.

2007. gada 20. aprīlī prasītāja ar /pers. A/ noslēdza Hipotekārā kredīta līgumu Nr. /numurs F/ (turpmāk Kredīta līgums 2), saskaņā ar kuru, /pers. A/ saņēma kredītu 7 920 *euro* apmērā.

2009. gada 7. oktobrī prasītāja un /pers. A/ noslēdza Papildvienošanās Hipotekārā kredīta līgumam Nr. /numurs A/, un Hipotekārā kredīta līgumam Nr. /numurs F/, saskaņā ar kuriem Kredīta līgumam un Kredīta līgumam 2 mainīts kredīta atmaksas pēdējais datums un Atbildētājam izsniegtā papildus kredīta summa 872, 28 *euro* apmērā, kā arī daļēji anulēti uzkrātie līgumsodi.

2010. gada 12. oktobrī prasītāja un /pers. A/ noslēdza Papildvienošanos Hipotekārā kredīta līgumam Nr. /numurs A/, saskaņā ar kuru, Kredīta līgumam mainīts kredīta atmaksas pēdējais datums un /pers. A/ izsniegta papildus kredīta summa 6 693, 13 *euro* apmērā, tai skaitā naudas līdzekļus 5 343, 26 *euro* apmērā novirzot /pers. A/ atlikušo saistību pēc Hipotekārā kredīta līguma Nr. /numurs F/ pilnīgai segšanai.

2011. gada 6. jūnijā prasītāja un /pers. A/ noslēdza Papildvienošanos Hipotekārā kredīta līgumam Nr. /numurs A/, saskaņā ar kuru, Kredīta līgumam mainīts kredīta atmaksas pēdējais datums un /pers. A/ izsniegta papildus kredīta summa 1 607, 69 *euro* apmērā.

2012. gada 12. janvārī prasītāja un /pers. A/ noslēdza Papildvienošanos Hipotekārā kredīta līgumam Nr. /numurs A/, turpmāk tekstā - Papildvienošanās, saskaņā ar kuru Kredīta līgums izteikts jaunā redakcijā un /pers. A/ izsniegta papildus kredīta summa 899, 69 *euro* apmērā. Papildvienošanās l. daļas 1.1. punktā konstatēta aktuālā parāda summa, kas uz Papildvienošanās noslēgšanas dienu bija 90 095, 28 *euro*, kā arī noteikts jauns kredīta atmaksas pēdējais datums: 2014. gada 12. janvāris (Kredīta līguma 2014. gada 21. marta redakcijas I daļas 1.5. punkts).

[1.2] /pers. A/ kavēja maksājumus un 2012. gada 15. jūnijā, kad kavējums sasniedza 140 dienas, /pers. A/ ierakstītā vēstulē uz ķīlas priekšmeta adresi tika nosūtīts Brīdinājums Nr. /numurs G/. Brīdinājuma nosūtīšanas faktu pierāda Latvijas Pasta /datums/ Vairumā nodoto reģistrēto sūtījumu saraksts/kvīts Nr. /numurs/. Saskaņā ar Kredīta līguma II daļas 9.2.punktu un Ķīlas līguma II daļas 9.3. punktu, nosūtītie brīdinājumi tiek uzskatīti par saņemtiem trešajā dienā pēc to nodošanas pasta iestādē neatkarīgi no to faktiskās saņemšanas brīža, tādēļ saskaņā ar līgumu noteikumiem uzskatāms, ka /pers. A/ saņēmis brīdinājumu 2012. gada 18. jūnijā. /pers. A/ līdz 2012. gada 3. jūlijam bija pilnībā jāveic kredīta pamatsummas, visu aprēķināto kredīta procentu un nokavējuma procentu samaksa. Minētie maksājumi netika veikti.

Atbilstoši brīdinājumos norādītajām summām un ievērojot prasības pieteikumā norādīto, /pers. A/ parādsaistības pret AS "ABLV Bank" 2016. gada 7. aprīlī sastāda 92 330,69 *euro*, ko veido: kredīta līguma pamatsummas atlikums 90 095, 28 *euro*; kredīta procentu atlikums 1672, 37 *euro*; nesegtā līgumsoda daļa 563, 04 *euro*.

[1.3] /datums A/ mirusi /pers. A/ laulātā /pers. C/. Pēc mantinieka līguma tika uzsākta mantojuma lieta, kā rezultātā /pers. A/ ieguva daļu no

mantojuma.

Prasītāja griezās ar lūgumu pie Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājas, lūdzot atļaut zvērinātam notāram sniegt informāciju par visiem mantiniekiem. Balstoties uz 2015. gada 9. novembra Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja sniegto atļauju Nr. /numurs H/, 2016. gada 10. februārī zvērināts notārs Skaidrīte Krūmiņa sniedza informāciju Nr. /numurs I/, no kuras izriet, ka par mirušās /pers. C/ mantiniekiem pieteikušies /pers. A/ un viņas meita /pers. B/. Mantojuma apliecību /pers. B/ nav pieprasījusi. /pers. A/ saņēmis mantojuma apliecību, reģistrējis uz sava vārda mantojumā saņemto 1/4 domājamo daļu no ieķīlātā dzīvokļa īpašuma.

[2] Atbildētāji rakstveida paskaidrojumus par celto prasību nav snieguši.

[3] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017. gada 7. februāra spriedumu prasība noraidīta.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[3.1] Lietā nav strīda par to, ka 2007. gada 20. aprīlī starp prasītāju un /pers. A/ noslēgts Hipotekārā kredīta līgums Nr. /numurs A/ un vēlāk pie tā arī papildvienošanās. Atbildētāji neapstrīd prasītāja aprēķināto parādu 92 330, 69 *euro* apmērā.

[3.2] Tiesa konstatējusi, ka 2012. gada 15. jūnijā prasītāja pieprasīja /pers. A/ kredīta pirmstermiņa atmaksu, nosūtot Brīdinājumu Nr. /numurs G/, bet /pers. B/ vispār nav informēta par /pers. A/ parādu un nepieciešamību to atmaksāt.

[3.3] Pirmās instances tiesa pamatojoties uz Komerclikuma 388., 389.pantu atzinusi, ka noslēgtie Kredīta un Ķīlas līgumi bija komercdarījumi.

Saskaņā ar Komerclikuma 406.pantu, Civillikuma 1896., 1893., 1910. pantu, atzinusi, ka saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likuma noteiktā noilguma termiņā.

Judikatūrā atzīts, ja izskatot lietu pēc būtības, tiesa konstatē, ka ir iestājies civiltiesību normās noteiktais noilgums, tad tai jāpārbauda vienīgi jautājums par noilguma apturēšanu vai pārtraukšanu, bet nav jāskaidro faktiskie apstākļi un jāvērtē pierādījumi, jo noilgums ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai (skat. *Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2010. gada 21. aprīļa spriedums lietā SKC-100/2010*).

[3.4] Tā kā prasības tiesības noilgums iestājās 2015. gada 15. jūnijā, bet prasītāja tiesā vērsās tikai 2016. gada 11. augustā, tad tiesa secināja, ka prasījumam iestājies noilgums, kas ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai.

[4] Apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017. gada 7. februāra spriedumu iesniedza prasītāja AS "ABLV Bank". Apelācijas sūdzībā lūgts atcelt pirmās instances tiesas spriedumu.

Apelācijas sūdzībā ietverti šādi argumenti.

[4.1] Nepamatots ir tiesas atzinums par noilguma iestāšanos, jo iebildumus par noilguma iestāšanos atbildētāji nav cēluši, vienīgo iemeslu prasības neatzīšanai norāda naudas trūkumu, kas liedz norēķināties ar prasītāju.

Augstākās tiesas Civillietu departaments 2015. gada 30. aprīļa spriedumā civillietā Nr. SKC-46/2015 norādījis, ka "noilguma notecējums tiesai jāņem vērā tikai tad, ja uz to ierunas veidā atsaucas atbildētājs".

Tiesa spriedumā atsaucoties uz Augstākās tiesas Senāta 2010. gada 21. aprīļa spriedumu lietā Nr. SKC-100/2010, norādījusi uz novecojušu un aktualitāti zaudējušu judikatūru.

[4.2] Sprieduma motīvu daļā nekādi citi argumenti vai apsvērumi par to, ka atbildētāja /pers. B/ nav informēta par /pers. A/ parādu un nepieciešamību to atmaksāt, nav izteikti.

Saskaņā ar Civillikuma 1034. panta noteikumiem, nekustamā īpašuma īpašnieka nāves gadījumā, īpašuma tiesība pāriet uz viņa mantiniekiem. Tiesības uz mantojumu, mantiniekiem rada mantojuma pieņemšana.

Ņemot vērā apstākli, ka /pers. A/ saistību nodrošināšanai /pers. C/ bija ieķīlājusi sev piederošo nekustamo īpašumu, ko mantojusi /pers. B/, atbildētājai /pers. B/ jāatbild pat atbildētāja saistībām no /pers. C/ mantotā, ieķīlātā nekustamā īpašuma domājamās daļas apmērā, jo saskaņā ar Civillikuma 705. panta noteikumiem, ar mantojuma iegūšanu uz mantinieku pāriet līdz ar mantojuma atstājēja tiesībām arī visas viņa saistības, izņemot tīri personiskās.

[4.3] Saistība atbildētājai /pers. B/ radusies nevis uz līguma, bet uz likuma pamata, līdz ar ko, piemērot Komerclikuma 388., 389., 406. panta noteikumus uz prasījumu pret atbildētāju /pers. B/ nav pamata.

Par faktu, ka prasība ir ceļama pret /pers. B/ prasītāja uzzināja tikai 2016. gada 11. Februārī, saņemot zvērinātas notāres Skaidrītes Krūmiņas 2016. gada 10. februāra paziņojumu.

[5] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017. gada 19. oktobra lēmumu apturēta tiesvedība civillietā līdz fiziskas personas /pers. A/ maksātnespējas procesa izbeigšanai.

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 2.novembra lēmumu lietā Nr. C28161517, /pers. A/ saistību dzēšanas procedūra un maksātnespējas process izbeigti sakarā ar viņa nāvi.

[6] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018. gada 27. novembra lēmumu apturēta tiesvedība civillietā līdz mirušā /pers. A/ tiesību pārņēmēja noteikšanai vai mantojuma aizgādņa iecelšanai.

[7] Rīgas apgabaltiesā 2019. gada 9. oktobrī saņemta zvērinātas notāres informācija par to, ka /pers. A/ mantojuma lietā nav iesniegti iesniegumi par mantojuma pieņemšanu un 2019. gada 3. oktobrī pieņemts akts par mantojuma lietas izbeigšanu.

[8] Rīgas apgabaltiesas 2020. gada 30. janvāra tiesas sēdē pamatojoties uz Civilprocesa likuma 218. pantu tiesvedība civillietā atjaunota.

Prasītājas likvidējamās AS "ABLV Bank" pilnvarotais pārstāvis iesniedza apelācijas sūdzības precizējumus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 74. panta trešās daļas 2. punktu, prasītāja samazina prasījuma apmēru par atgūto naudas līdzekļu summu un lūdz tiesu konstatēt, ka atbildētāja /pers. A/ nesegtās parādsaistības pret ABLV Bank, AS 2018. gada 27. novembrī ir 74 550,14 *euro*, ko veido pamatsummas atlikums 72 314,73 *euro*, kredīta procentu atlikums 1672,37 *euro* un nesegtā līgumsoda daļa 563,04 *euro*.

Naudas summas dzēšanai, lūdz piedzīt no /pers. B/ parādu par kopējo summu 74 550,14 *euro,* samaksāto valsts nodevu un tiesvedības izdevumus, vēršot piedziņu uz /pers. B/ piederošo no /pers. C/ mantoto ¼ domājamo daļu no dzīvokļa īpašuma /adrese A/, nepārsniedzot prasības un tiesvedības izdevumu kopīgo summu.

[9] Pamatojoties uz Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumu Nr. 103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" un likuma "Par valsts institūciju darbību ārkārtējās situācijas laikā saistībā ar COVID-19 izplatību" 4. panta otro daļu, lieta apelācijas instances tiesā nozīmēta izskatīšanai rakstveida procesā.

Rakstveida paskaidrojumi, lūgumi, noraidījumi tiesas sastāvam nav pieteikti.

motīvu daļa

[10] Civillietu tiesas kolēģija pārbaudījusi rakstveida pierādījumus lietā un izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, atzīst, ka prasība nav pamatota un daļā pret /pers. A/ tiesvedība ir izbeidzama, savukārt daļā pret /pers. B/ prasība ir noraidāma.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un 430.panta trešo daļu, apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar

apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Prasītāja pārsūdzēja pirmās instances tiesas spriedumu pilnā apjomā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu, apelācijas instances tiesa sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, ka arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu.

Civillietu tiesas kolēģija nevar pievienoties pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, jo tiesa noraidījusi prasību uz prasības tiesību noilguma pamata, neņemot vērā pastāvošo judikatūru šī jautājuma izšķiršanai. Turklāt pēc sprieduma taisīšanas ir būtiski mainījušies lietas faktiskie apstākļi, kas ir pamats lietas izskatīšanai pēc būtības atbilstoši Civilprocesa likuma 426.panta noteikumiem, un taisīt jaunu spriedumu lietā.

[12] Lietā nav strīda par faktiskiem apstākļiem, kas norādīti sprieduma [1.1] – [1.3] sadaļās.

[12.1] Saskaņā ar Tiesu informācijas sistēmā pieejamiem Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas datiem, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodalījumā Nr. /numurs D/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese A/ reģistrētas: /pers. C/ uz ¼ domājamo daļu un /pers. D/ uz ¾ domājamām daļām no nekustamā īpašuma, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 7.jūnija lēmumu lietā Nr. C68333718, kas stājies likumīgā spēkā 2018.gada 26.jūnijā.

Saskaņā ar Tiesu informācijas sistēmā pieejamiem Tiesu nolēmumu datiem, Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa 2018.gada 7.jūnijā apmierināja /pers. A/ maksātnespējas procesa administratores Ingas Eglītes pieteikumu par nekustamā īpašuma ¾ domājamām daļām /adrese A/ izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda.

[12.2] Zemesgrāmatu nodalījuma IY.daļas 1.-2.iedaļas 1.1. sadaļā nekustamajam īpašumam nostiprināta pirmā hipotēka par labu AS "Aizkraukles banka" 70 261,73 *euro* apmērā, pamatojoties uz 2007.gada 20.aprīļa Kredīta līgumu Nr. /numurs A/; Hipotēkas līgumu Nr. /numurs B/ un Hipotēkas līgumu Nr. /numurs E/.

Zemesgrāmatu nodalījuma IY.daļas 1.-2.iedaļas 1.2. sadaļā nekustamajam īpašumam nostiprināta otrā hipotēka par labu AS "Aizkraukles banka" 6 679,45 *euro* apmērā, pamatojoties uz 2007.gada 20.aprīļa Kredīta līgumu Nr. /numurs F/; Hipotēkas līgumu Nr. /numurs J/ un Hipotēkas līgumu Nr. /numurs K/.

Zemesgrāmatu nodalījuma IY.daļas 4.-5.iedaļā 1.1.sadaļā norādīts, ka daļēji dzēstas hipotēkas (1.,2. iedaļas ieraksts (..) un ar tām saistītie aizliegumi uz /pers. D/, piederošām ¾ domājamām daļām nekustamajā īpašumā. Pamats: Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 7.jūnijas spriedums.

[12.3] Šādos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka publiskā hipotēka uz /pers. A/ piederošām ¾ domājamā daļām nekustamajā īpašumā /adrese A/, kas bija nostiprināta par labu AS " Aizkraukles banka"(tagad AS "ABLV Bank") ir dzēsta.

[12.4] /pers. A/ miris /datums B/(lietas 137.lapa) un Rīgas apgabaltiesas zvērināta notāre Arlita Mintāle 2019. gada 3. oktobrī taisīja aktu par /pers. A/ mantojuma lietas izbeigšanu, jo mantojuma lietā nav iesniegti iesniegumi par mantojuma pieņemšanu (lietas 154.lapa).

[13] Prasītāja iesniegusi apelācijas sūdzības precizējumus, kur ņemot vērā, ka /pers. A/ maksātnespējas process un saistību dzēšanas procedūra izbeigti, nedzēšot saistības, lūgusi konstatēt, ka /pers. A/ nesegtās parādsaistības pret prasītāju uz 2018.gada 27.novembri bija 74 550,14 *euro*, ko veido Kredīta līguma pamatsumma 72 314,73 *euro,* kredīta procentu atlikums 1 672,37 *euro* un nesegtā līgumsoda daļa 563,04 *euro.*

[13.1] Lietā konstatēts, ka AS "ABLV Bank" celusi prasību kuras priekšmets tiesiskās attiecības, kas bija nodibinātas starp banku un /pers. A/ pamatojoties uz noslēgto Hipotēkas kredīta līgumu un tā papildinājumiem, savukārt prasības pamats ir saistību nepildīšana noteiktajā apmērā un termiņā.

Iesniegtie apelācijas sūdzības precizējumi daļā pret /pers. A/ ir jauns prasījums, kas groza celtās prasības juridisko sastāvu, turklāt nav izšķirams vispārējās tiesvedības kārtībā, bet bija piesakāms notāra izsludinātās /pers. A/ mantojuma lietas ietvaros, piesakot kreditora pretenziju.

[13.2] Civilprocesa likuma 426.pants noteic, ka apelācijas instances tiesa izskata tikai tos prasījumus, kas izskatīti pirmās instances tiesā, prasības priekšmeta vai pamata grozīšana nav pieļaujama. Līdz ar to apelācijas instances tiesai nav tiesiska pamata izskatīt jaunu prasījumu lietā.

Ņemot vērā, ka prasītāja neuztur prasību pret /pers. A/ par parāda un saistīto maksājumu piedziņu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktu tiesvedība lietā pret /pers. A/ ir izbeidzama.

[14] Prasītāja pamatojoties uz Civillikuma 1519.pantu lūdz piedzīt no ķīlas devējas mantinieces /pers. B/ parāda summu 74 550,14 *euro* un tiesas izdevumus, vēršot piedziņu tikai uz viņai piederošo no /pers. C/ mantoto ¼ domājamo daļu no nekustamā īpašuma.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība šajā daļā kā nepamatota ir noraidāma.

[14.1] Lietā nav strīda, ka /pers. C/ (mirusi /miršanas datums/) 2007.gada 20.aprīlī noslēgusi Hipotēkas līgumu Nr. /numurs E/ ar AS "Aizkraukles banka", nodrošinot /pers. A/ kredītsaistības 83 311,20 *euro* apmērā ar ķīlu, kas ir ½ domājamā daļa no nekustamā īpašuma /adrese A/.

/pers. C/ mantojumu pieņēmuši /pers. A/ un /pers. B/, šo faktu apstiprina Rīgas apgabaltiesas zvērinātas notāres Skaidrītes Krūmiņas izziņa (lietas 79.lapa).

[14.2] Atbilstoši ierakstam zemesgrāmatu nodalījumā, pieņemot mantojumu, /pers. A/ īpašuma domājamā daļa nekustamajā īpašumā /adrese A/ palielinājusies par ¼ domājamo daļu, /pers. B/ īpašuma tiesības uz ¼ domājamo daļu zemesgrāmatā nav reģistrējusi.

[14.3] Civillikuma 1519.panta pirmā daļa noteic, ka no līguma izrietošās tiesības un saistības, ciktāl tās nav tīri personiskas pāriet uz līdzēju mantiniekiem un tiesību pēcniekiem.

Lietā nav strīda, ka apstiprinoties mantojuma tiesībās, /pers. B/ ir pieņēmusi /pers. C/ saistības, kas nodibinātas ar Hipotēkas līgumu Nr. /numurs E/.

[15] Hipotēka ir lietu tiesība un nevar pastāvēt bez saistībtiesiskā prasījuma, kuru tā nodrošina, kā tas izriet no Civillikuma 1280.panta (katrā ķīlas tiesībā ir nepieciešams prasījums, par ko ķīla atbild) un 1284.panta (ja prasījums pēc likuma nevar pastāvēt, tad arī tā nodrošināšanai nodibinātā ķīlas tiesība nav spēkā).

[15.1] Lietā konstatēts, ka 2018.gada 12.novembrī zvērināta notāre Arlita Mintāle izsludinājusi laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" par /pers. A/ mantojuma lietas atklāšanos, uzaicinot 9 mēnešu termiņā pieteikties mantiniekus, kreditorus un citas personas, kurām ir tiesības uz mantojumu. Paziņojot, ka pieteikšanās termiņā nepieteiktās kreditoru pretenzijas tiks dzēstas (lietas 151.lapa).

2019.gada 3.oktobrī zvērināta notāre taisīja aktu par /pers. A/ mantojuma lietas izbeigšanu (lietas 154.lapa).

[15.2] Civillikuma 1309.pants noteic, ka ķīlas tiesība izbeidzas pati no sevis, kad dzēš prasījumu, kuram tā nodibināta, vienalga, kādā kārtā tas izdarīts.

Izbeidzoties prasījumam, ķīlas tiesība izbeidzas neatkarīgi no tā, kāds bijis saistības izbeigšanās pamats: prasījuma dzēšana ar samaksu vai ieskaitu, atcēlējlīgums vai noilgums (sk. *Balodis K., Višņakova G. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Lietas; Valdījums; Tiesības uz svešu lietu. Rīga: Mans Īpašums, 1998, 185–186.lpp.*).

Pamatojoties uz Civillikuma 705.panta otro daļu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka saistībtiesisks prasījums, kas nodibināts starp banku un /pers. A/ ir dzēsts, jo notāra uzaicinājumā norādītajā termiņā prasītāja pretenzijas nav pieteikusi un notārs sastādījis aktu par mantojuma lietas izbeigšanu.

[15.3] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka uz prasītāju nav attiecināmas tiesību teorijas un judikatūras atziņas (*sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 23.novembra spriedums lietā Nr. SKC-381/2017; C31512811*), par kreditora tiesībām nepieteikt pretenziju mantojuma

lietā, jo uz /pers. A/ nāves brīdi AS "ABLV Bank" prasījums pret /pers. A/ nebija nodrošināts ar publisko hipotēku uz viņam piederošām domājamām daļām no nekustamā īpašuma (sprieduma [12.2] –[12.3] sadaļas).

[15.4] Konstatējot, ka saistībtiesisks prasījums ir dzēsts, ir atzīstams, ka izbeigusies arī bankas ķīlas tiesība uz 1/4 domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/.

Līdz ar to prasība par piedziņas vēršanu uz /pers. B/ piederošo, no /pers. C/ mantoto ¼ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/ ir noraidāma.

Turklāt ir noraidāma AS "ABLV bank" prasība par 74 550,14 *euro* piedziņu no ķīlas devējas mantinieces /pers. B/, jo atbilstoši Civillikuma 1278.pantam, ķīlas tiesība ir tāda tiesība uz svešu lietu (841.p.), uz kuras pamata šī lieta nodrošina kreditoram viņa prasījumu tādā kārtā, ka viņš var no tās dabūt šā prasījuma samaksu, par parādsaistību atbild un to nodrošina ieķīlātā manta.

rezolutīvā daļa

pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.,10., 93., 192.-193., 223.panta 4.punktu, 430., 432.-434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

izbeigt tiesvedību civillietā AS "ABLV Bank", reģistrācijas Nr. 50003149401 prasībā pret /pers. A/, personas kods /personas kods/.

Noraidīt AS "ABLV Bank", reģistrācijas Nr. 50003149401 prasību pret /pers. B/, personas kods /personas kods/ par parāda 74 550,14 *euro* un tiesas izdevumu piedziņu, vēršot piedziņu tikai uz viņai piederošo ¼ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Civillietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā, samaksājot drošības naudu 300 *euro* apmērā Augstākās tiesas depozītu kontā: *LV83TREL8280010000000; Saņēmējs: Latvijas Republikas Augstākā tiesa; Reģistrācijas nr.90000068892; Saņēmēja banka: Valsts kase; BIC kods TRELLV22, Klasifikācijas kods: F22010010.*

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese *(paraksts)* S.Beļajeva
Tiesnese *(paraksts)* S.Krūmiņa
Tiesnese *(paraksts)* D.Kantsone